

Anmärkningsvärt av Fores om frikoppling

Det är anmärkningsvärt när Mette Kahlin McVeigh från tankesmedjan Fores i [sin debattartikel](#) hävdar att enda sättet att rädda klimatet är via tekniska innovationer och att frikoppling (minskande CO2-utsläpp samtidigt som BNP växer) är en väg framåt. Här är det A och O att skilja på *relativ*, *absolut* och *tillräcklig* frikoppling.

Ett tydligt exempel på *relativ* frikoppling är att BNP de senaste 50 åren konsekvent växt någon procentenhet snabbare än oljeförbrukningen. Med all säkerhet tack vara effektiviseringar och smart teknik.

Absolut frikoppling är inte lika lätt att finna, men också här kan historien lära oss att det inte är en omöjlighet, där de globala CO2-utsläppen år 1981 föll med 3 procent samtidigt som BNP ökade 2 procent. Ett näraliggande tillfälle var 2015 då CO2 backade med 0,1 procent medan ekonomi växte med 3 procent.

Om man lyssnar till klimatvetenskapen bör vi för att ha en rimlig chans att undvika katastrofala följder halvera utsläppen var tionde år (årlig minskning med 7 procent). Detta beting kan jämföras med följderna av finanskrisen, där det visade sig att CO2-utsläppen i både Ryssland, EU och USA år 2009 minskade med ungefär denna siffra.

Men det som vi för drygt tio år sedan upplevde som en kris var ingen världshändelse. I såväl Kina som Indien tuffade ekonomin på med tillväxttal på nästan 10 procent och de globala utsläppen föll inte med mer än en enda procent. Den bistra lärdomen är att de empiriska sambanden mellan BNP och klimat indikerar att samtliga på planeten skulle behöva uppleva något som påminner om 2008 års kris. Och inte som den gången under ett enstaka år, utan ihållande år efter år.

En frikoppling som vore *tillräcklig* med tanke på klimatet är alltså CO2-utsläpp som globalt minskar med 7 procent. Vad som händer med ekonomin är sekundärt, men erfarenheten är tydlig. Det är inte troligt att den skulle fortsätta växa.

Coronakrisen kräver uppoffringar av oss alla och det kommer den att ha gemensamt med klimatkrisen. Men, uppoffringar och en krympande produktion är inte det samma som världens undergång och det måste inte på alla plan betyda ett sämre liv.

Om man lär av historien och är förutseende är oddsen bättre att nästa kris inte behöver bli en fatal krasch.

Stellan Tengroth

Civilingenjör, författare till boken "Tillväxt till döds" samt redaktör och medförfattare till "Att svära i kyrkan – tjugofyra röster om evig tillväxt på en ändlig planet"